

Formós heretatge

L'Escala forma part sortosament d'una plana immensa que no té altres límits que el Mediterrani, el Pirineu i el cel. El seu paisatge senzill, amb camps de conreu i pintoresques platges, rep l'influx d'un aire transparent i d'una llum única. Ho va dir el periodista català Manuel Brunet (1889 - 1956) referint-se a l'Empordà: «No hi ha en tot Espanya un país tan lluminós com aquest, amb un cel tan blau i tan alt».

Aquest elogi tan apropiat repercuteix a l'Escala, encara que la nostra estimada vila no hagi estat sempre com ara. L'existència d'un poble és comparable a la vida d'una persona que, com aital i de manera natural, lluita per créixer i per gaudir d'un dret inherent a ella: La llibertat. Desitgem ésser lliures per pensar, per actuar, per desenvolupar la nostra personalitat,...; però sovint no podem assumir sols una sèria responsabilitat o portar a terme un extraordinari aconeteixement, sinó que necessitem unir-nos per treballar en comunitat d'acord amb l'excel·lent proverbi: «La unió fa la força». La gent que actua per mitjà d'un estret i recíproc lligam material i moral aconsegueix allò que es proposa i no de manera miraculosa, sinó amb esforç i perseverança. Això és el que han fet des de fa molts i molts anys i estan fent encara moltes persones de l'Escala perquè la nostra vila s'hagi fet gran i s'hi puguin realitzar lliurement multitud d'esdeveniments de tot tipus, sia cultural, sia folklòric, sia esportiu, etc.

Segons la Història sembla ésser que aquesta prerrogativa que qualifica els escalencs, és heretada gràcies als nostres avantpassats, precedentment i en potència la nostra realitat començà amb un conjunt de petites cabanes de pescadors, el «Port de l'Escala» que, amb altres aldees veïnes (Cinc-Claus, Els Recs, Les Corts,) depenien del poble de Sant Martí d'Empúries. Els seus habitants lluitaren perquè l'antic «Port de l'Escala» deixés de ser un llogaret de tant sols vint cases sense església pròpia a l'any 1660, doncs, més tard, en el segle XVI, alguns edificis més usuals, (una d'aquestes construccions és l'antic mas sobre el que fou edificat l'Alfolí, dipòsit de sal del segle XVII) es foren agrupant a les seves rodalies i així, de mica en mica, aquell llogaret va anar estenent-se fins que, a l'any 1682, quan sols tenia vuitanta habitants amb l'esforç comú i la constància de tots aconseguia resoldre els inconvenients que els representava anar a la Parròquia d'Empúries per escoltar la missa, ésser casats, batejats, etc. La gent treballà compaginant la tasca de paleta amb la de pescador i el seu treball vocacional i de col·laboració no fou en va, doncs entre tots, de manera desentranyable, assoliren aixecar un temple.

Es clar que d'antuvi el llogarret no havia tingut cap església pròpia fins a l'any 1682 en què quedà acabat un petit temple de reduïdes dimensions, dedicat a Sant Pere i a Santa Màxima. Fou construït en un extens solar que va cedir la comtesa d'Empúries, na Caterina d'Aragó i Folch de Cardona perquè s'hi construís una església i un cementiri, en el mateix lloc on pel segle XVII fou construïda l'església que encara existeix, doncs la primera es va cremar. Les obres de la nova església varen iniciar-se a l'any 1701; però no foren acabades fins a l'any 1761.